

**PROIECTUL “NOW WHAT?:
PREPARING AND EMPOWERING
YOUTH LEAVING CARE” – PAȘI
CĂTRE O VIAȚĂ INDEPENDENTĂ
PENTRU TINERII
INSTITUȚIONALIZAȚI**

DIRECȚIA GENERALĂ DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ ȘI PROTECȚIA COPILULUI TIMIȘ (DGASPC Timiș)

este o instituție publică de interes județean cu personalitate juridică, în subordinea Consiliului Județean Timiș.

MISIUNEA

promovarea, coordonarea, monitorizarea și controlul activității de protecție a drepturilor copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap și a oricăror persoane aflate în dificultate.

OBIECTIVUL GENERAL

asigurarea asistenței sociale pentru toate categoriile de persoane aflate în dificultate.

GRUPUL ȚINTĂ

Este reprezentat de copil, tanar, familie, persoanele singure, persoanele vârstnice, persoanele cu handicap, precum și oricare persoană aflată în dificultate.

Prin Strategia județului privind dezvoltarea serviciilor sociale, DGASPC Timiș are ca obiectiv pentru Protecția Copilului - Dezvoltarea de Servicii alternative la îngrijirea instituțională – Închiderea tuturor instituțiilor de tip clasic, acest obiectiv realizându-se inclusiv prin integrarea socio-profesională a tinerilor care parasesc sistemul de protecție.

DGASPC Timis a implementat si continua sa implementeze o serie de proiecte pentru copii si tineri, printre aceste proiecte numarandu-se si Proiectul Now What?: Preparing and Empowering Youth Leaving Care” – pași către o viață independentă pentru tinerii instituționalizați .

Din anul 2015 si pana in anul 2020, un numar de 1596 de copii si tineri au iesit din sistemul de protectie al DGASPC Timis:

Anul	Numar total de iesiri din sistem				
	Numar anual de iesiri	Copii reintegrati in familie	Copii adoptati	Copii care au implinit varsta de 18 ani	Alte motive
2015	260	52	53	136	19
2016	375	45	57	250	23
2017	285	34	76	162	13
2018	293	44	54	181	14
2019	149	15	46	82	6
2020	234	43	35	146	10

Proiectul a început în luna martie 2018, și a avut o durată de 24 de luni, până în februarie 2020. Parteneriatul a fost format din opt instituții și organizații, din patru țări europene: Universitatea de Vest din Timisoara (România - Coordonatorul proiectului -), Organizatia “The Smile of the Child” (Grecia), Athens Lifelong Learning Institute (Grecia), University of Lusofona (Portugalia), University of Tirana (Albania), Directia Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Timis (România), SOS Satele Copiilor (România) și SOS Villages Albania (Albania).

Obiectivul principal al proiectului "NOW WHAT?" este de a sprijini tinerii care părăsesc sistemul de protecție a copilului în a-si valorifica cât mai bine potențialul. Proiectul va oferi sprijin tinerilor în vârstă de 16-19 ani care sunt fie în îngrijire în sistemul de protecție a copilului, fie au părăsit sistemul. Domeniile în care aceștia vor primi sprijin sunt diverse, si anume: locuire, formare, suport financiar, piața locurilor de muncă, legislație, incluziune socială.

Obiectivele specifice au fost:

- ✘ Proiectul Now What? s-a bazat pe ideea că investirea și alocarea adecvata de resurse pentru obtinerea abilitatilor de baza în viața, pentru tinerii care parasesc centrele de plasament, este cea mai importantă componentă pentru succesul și independența acestora după părăsirea centrelor.
- ✘ Elaborarea și adoptarea unei strategii cuprinzătoare pentru a permite mai bine copiilor din centrele de plasament să își îmbunătățească rezultatele educaționale, sociale și economice. Pregătirea pentru părăsirea centrelor de plasament le ofera tinerilor oportunități de planificare, rezolvare de probleme și dobândire de noi competențe.
- ✘ Dezvoltarea abilităților personale și de îngrijire proprie, cum ar fi bugetarea, gestionarea timpului, sănătatea, nutriția, igiena și rezolvarea conflictelor.

Acest parteneriat, care a fost finalizat printr-un set de instrumente specifice de lucru, si-a propus să cerceteze situația tinerilor ce părăsesc centrele de plasament: consecințele instituționalizării asupra dezvoltării, formării ca personalitate, resursele ce pot fi valorificate pentru o integrare reușită a tinerilor în societate, dar și pe piața muncii. Studiul a fost realizat în cadrul proiectului “Now What?: Preparing and Empowering Youth Leaving Care” și si-a propus, de asemenea, să urmărească eventuala încălcare a drepturilor tinerilor în mediul instituțional sau în momentul integrării pe piața muncii și în societate.

DGASPC Timiș a fost implicat în 5 din cele 6 activități majore ale proiectului.

Grupul țintă inițial a fost format din tineri aflați în sistemul de protecție, cu vârsta cuprinsă între 16 și 19 ani. Grupul țintă a rămas același, dar s-a modificat vârsta beneficiarilor în sensul că au fost tineri între 15 și 22 ani.

Output 1 – Analiza nevoilor

Au fost traduse și aplicate 60 de chestionare pentru tineri din centrele de plasament și 12 interviuri cu profesioniști care lucrează cu acești tineri pentru realizarea unei baze de date cu nevoile beneficiarilor.

În același timp, au fost susținute 3 focus grupuri pentru a completa analiza nevoilor beneficiarilor. La aceste grupuri focus au participat beneficiari, educatori din centre rezidențiale și persoane din comunitate care au o legătură cu partea socială.

Output 3 Componenta de mentorat

În proiect au fost înscriși 36 de tineri, 1 a renunțat pe parcurs iar alți 2 s-au înscris mai tarziu. Au fost înscriși inițial 36 de mentori dar pe parcurs au renunțat 4 și astfel 3 mentori au avut câte 2 tineri în programul de mentorat.

Mentorii au avut întâlniri individuale cu tinerii sau în grupuri restrânse, pentru a discuta diverse teme de interes pentru tineri. În urma acestor întâlniri au fost întocmite rapoarte ale mentorului.

Mentorii s-au implicat activ în susținerea și consilierea tinerilor în ceea ce privește viitorul lor, participând la mai multe întâlniri cu tinerii, iar, după instaurarea stării de urgență, având discuții telefonice cu ei sau convorbiri prin intermediul rețelelor de socializare.

De asemenea, un rol important în stabilirea conexiunii dintre mentori și tineri l-a avut excursia de o zi organizată la Caransebeș, cu sprijinul Organizației Centrale a Familiilor Kolping din România. Cu această ocazie, tinerii și mentorii s-au implicat în mai multe activități distractive: ateliere de gătit și activități sportive.

În urma feed back-ului obținut din partea mentorilor și a copiilor, suntem convinși ne-am bucurat să observăm că relația de prietenie și susținere dintre mentori și tineri a continuat și după încheierea proiectului.

Participanții au fost selectați din cadrul sistemului de protecție al DGASPC Timiș, mai exact din centrele de plasament și asistență maternală. Au avut loc întâlniri în grupuri mai mari cu acești tineri, unde s-au prezentat activitățile proiectului, implicare lor în acestea și beneficiile pe care ar putea să le aibă prin participarea la proiect.

Chiar dacă, inițial, au fost mai mulți doritori (unii au renunțat, iar alții s-au înscris mai târziu), în final au rămas în proiect 36 de tineri, care au participat la activitățile acestuia. Fiecare tânăr a completat un formular de acord de participare în proiect.

La fel s-a procedat și cu mentorii, au fost organizate întâlniri de grup pentru a promova proiectul și a selecta persoanele doritoare a fi mentori.

Output 4 – Ateliere pentru abilități în viață

Această activitate a fost realizată de către 3 educatori din centrele de plasament, care au fost la un modul de pregătire de 3 zile, la Lisabona, Portugalia. Cu aceasta ocazie, au deprins unele aspecte ale materialului teoretic produs de instituțiile de învățământ din țările participante, care mai apoi au fost discutate cu tinerii în cadrul atelierelor.

Au fost desfășurate 3 ateliere de lucru cu 3 grupuri de beneficiari. Au fost realizate 14 întâlniri cu fiecare grup în parte, fiind prezentate următoarele module: 1 – introducere, 2 – aspecte legislative, 3 – gestionarea veniturilor, 4 – întreținerea unei locuințe, 5 – menținerea unei stări de bine, 6 – educație și formare, 7 – aspecte privind angajarea în muncă, 8 – cum să ai o viață plăcută, 9 – cum să intri în contact cu serviciile și autoritățile locale, 10 – comunicare și relații interpersonale. Atelierele cu cei 35 de tineri s-au desfășurat în perioada octombrie – noiembrie 2019.

Inițial au fost înscriși 36 de tineri, dar, pe parcurs, un tânăr a renunțat la proiect din cauza programului prea încărcat (activitate școlară și profesională în paralel).

Au fost întocmite 42 de liste de prezență ale tinerilor la ateliere, 3 fișe de evaluare a formatorilor în care au punctat atât prezentarea beneficiarilor cât și evaluarea programului în general din punct de vedere al timpului, materialelor, modul de implicare al grupului etc.

Toți participanții la ateliere au întocmit o fișă de evaluare a întregului program de formare în care au apreciat prin puncte acumularea de cunoștințe, gradul de importanță al temelor discutate, calitatea materialelor prezentate, condițiile în care s-au ținut atelierele, precum și prestația educatorilor implicați.

Output 5 – Planuri de sprijin pentru ieșirea din instituție

Au fost realizate 36 de Planuri de sprijin după părăsirea centrelor de plasament, în care au fost abordate teme precum: banii, cazarea, munca, prietenii, sanatatea etc. Aceste planuri au fost întocmite împreună cu mentori sau persoane de referință, pentru a surprinde gândirea de viitor a tinerilor și gradul de pregătire în perioada de părăsire a sistemului de protecție.

Planurile au deschis subiecte de discuție și de gândire, au clarificat anumite aspecte ale tinerilor legate de ce deprinderi au, ce soluții pot să găsească la problemele actuale dar și de viitor.

Output 6 Setul de standarde

Pentru această activitate s-a colaborat cu instituția de învățământ pentru:

- Documentarea în problematica serviciilor de protecție a copilului
- Identificarea de bune practici în acordarea serviciilor sociale pentru copiii aflați în dificultate
- Colectarea date privind serviciile sociale pentru tinerii din sistemul de protecție a copilului, în vederea dezvoltării setului european de standarde
- Elaborarea de recomandări privind serviciile sociale adresate tinerilor care părăsesc sistemul de protecție socială

În cadrul sistemului de protecție, activitățile implementate cuprind și componenta deprinderilor de viață independență și aspecte legate de viața în afara instituției, modul de gândire și acțiune, posibilitățile reale ale tinerilor de a face față provocărilor vieții independente. În acest sens, proiectul a fost asemănător cu ceea ce există deja în protecția copilului.

Ceea ce este diferit constă în componenta de mentorat care a fost mai structurată și a cuprins un număr mai mare de copii, precum și faptul că o parte din mentori au fost din comunitate aducând un plus de informații și o altă păreri asupra multor aspecte de viață.

IMPACTUL PROIECTULUI ASUPRA PARTICIPANȚILOR, ORGANIZAȚIILOR PARTICIPANTE, GRUPURILOR ȚINTĂ ȘI A ALTOR PĂRȚI INTERESATE RELEVANTE

Conform planurilor de îngrijire și atelierelor realizate, feedback-ul participanților a fost în mare parte pozitiv, aceștia au fost interesați de temele propuse. Cele mai apreciate activități au fost cele practice și cele mai apreciate module - „Managementul banilor” și „Comunicare și relații interpersonale”. De asemenea, au apreciat discuțiile private în timpul finalizării planurilor de îngrijire ulterioară.

Unele dintre aspectele pozitive pe care le-au evidențiat au fost: limbajul și informațiile ușor de înțeles prezentate în ateliere, faptul că puteau discuta cu ușurință despre aspectele vieții care contează cu adevărat pentru ei, că au fost încurajați să vorbească liber și să pună întrebări. Un alt aspect a fost faptul că pregătirea nu a fost plictisitoare, materiale care le-au ridicat interesul și capacitatea de a interacționa activ.

La sfârșitul proiectului s-au simțit mai încrezători în abilitățile lor, luând în considerare diferitele aspecte ale vieții și luând cele mai bune decizii, astfel încât planurile lor să fie puse în aplicare la maxim.

Tinerii au răspuns cu entuziasm la programul de mentorat și au apreciat faza de potrivire ca fiind foarte utilă și atentă la nevoile și interesele lor specifice. Cei mai mulți tineri menționează faptul că a fi asistat de mentori din societatea civilă și de persoane care nu sunt de la serviciile de protecție a copilului, a fost un instrument de abilitare și i-a ajutat să dezvolte un sentiment mai profund de apartenență la societate

Materialele educaționale și de sprijin au fost foarte bine structurate, cu informații ușor de înțeles. Un mare avantaj a fost faptul că materialele de susținere, planurile de lecție au oferit, de asemenea, diferite tipuri de activități de făcut cu elevii și, de asemenea, câteva exemple de întrebări pentru a stârni curiozitatea. În cadrul proiectului, formatorii au beneficiat de informații care i-au ajutat să își îmbunătățească activitatea, nu numai cu tinerii din proiect, ci și cu ceilalți tineri din sistemul rezidențial.

Puncte tari: întâlnirile au fost bine organizate și activitățile au fost bine alese și au facilitat legătura dintre mentori și tineri, astfel încât au uitat de decalajul de vârstă sau de statut educațional, facilitând transferul de informații mai ușor.

Tinerii au fost încântați de mentorii lor, cei mai mulți dintre ei au fost surprinși de cât de bine au fost potriviți cu mentorii lor. Au considerat că există o legătură reală între ei, că au ce să învețe de la ei. Mentorii au fost deschiși pentru a discuta despre diferite lucruri, au fost ușor de accesat, au organizat diferite întâlniri cu scopuri diferite, dar toate pe placul adolescenților incluși în program.

Tinerii au fost foarte fericiți, deoarece au avut șansa de a face parte din acest mare proiect. Au fost impresionați de activități, informații, calitatea mentorilor și de faptul că relația între ei și mentori durează și în prezent.

Proiectul oferă, atât specialiștilor, cât și beneficiarilor sistemului de protecție, anumite abilități și cunoștințe cu care să lucreze în prezent, dar și în viitor. Instruirile pentru educatori au îmbunătățit percepția asupra nevoilor beneficiarilor, dar și abordarea cu privire la abilitățile de viață independente.

Pe de altă parte, tinerii care și-au petrecut mare parte din copilărie și adolescență în sistemele rezidențiale, pot beneficia de o perspectivă diferită atunci când sunt în contact direct cu o persoană din comunitate (mentor), când primesc informații concrete din toate domeniile viața, dar mai ales când au ocazia să decidă și să pună în aplicare decizii despre propriul viitor.

Aceste decizii nu sunt ușor de luat, adesea creează anxietate, sentimente de abandon, dar când tânărul este însoțit de oameni cu experiență și dorință de a se implica, lucrurile devin mai simple și mai puțin înspăimântătoare.

Nu în ultimul rând, experiența transnațională arată că problemele tinerilor din instituții sunt similare în mai multe țări, chiar dacă fiecare țară are o specificitate culturală, economică și socială.

Experienta schimburilor de experienta, precum si materialele produse in cadrul proiectului si distribuite atat asistentilor sociali si psihologilor din cadrul Directiei, cat si altor colegi din institutii partenere au fost doua componente importante ale proiectului.

Proiectul a fost diseminat, încă de la început, atât pe pagina web a DGASPC Timiș, cât și pe pagina de Facebook. Totodată, au fost transmise, cu ocazia fiecărui eveniment, comunicate de presă către mass-media locală, în presa scrisă și online apărând numeroase articole. De asemenea, informații despre proiect au fost diseminate și cu ocazia mai multor emisiuni radio și TV.

Aspecte legate de proiect au fost prezentate, cu diferite ocazii (conferințe, mese rotunde etc.) și partenerilor instituționali ai DGASPC Timiș (instituții publice și ONG-uri), printre aceștia numărându-se: Inspectoratul de Poliție al Județului Timiș, Inspectoratul Școlar Timiș, Agenția Județeană de Ocupare a Forței de Muncă Timiș, SC Soft Build Timișoara SRL, Satul de Copii „Rudolf Walther”, Fundația UnLoc, Direcția de Asistență Socială a Municipiului Timișoara, Asociația „Generație Tânără”, Organizația „Salvați Copiii” – filiala Timiș, Centrul pentru Probațiune Timișoara, Mitropolia Banatului, Centrul de Reeducare Buziaș, Federația Caritas etc.

Toate informațiile furnizate prin intermediul paginii web sau pe Facebook au fost destinate publicului larg, accesul fiind gratuit. De asemenea, accesul la conferințele, mesele rotunde, întâlnirile organizate în cadrul proiectului a fost gratuit pentru toți participanții.

